

Sygn. akt VI RCa 114/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Piórkowska

Sędziowie: SO Jolanta Biernat-Kalinowska

SR del do SO Andrzej Hinz (spr.)

protokolant: p.o. sekretarz sądowy Aleksandra Skorynko

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 roku w Olsztynie

na rozprawie

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej A. R.

sprawy z powództwa **R. W.**

przeciwko **A. W.**

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Bartoszycach

z dnia 17 marca 2016 roku

sygn. akt III RC 36/16

apelację oddała.

Sygn. akt: VI RCa 114/16

UZASADNIENIE

Powód R. W. domagał się zniesienia z dniem 26 marca 2015r łączącego go z pozwaną ustroju wspólności ustawowej małżeńskiej oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 2-3)

Pozwana A. W. odpowiadając na pozew wniosła o jego oddalenie w całości. Pozwana żądała również zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 8-9)

Sąd Rejonowy w Bartoszycach wyrokiem z dnia 17 marca 2016r w sprawie III RC 36/16 ustanowił z dniem 9 lutego 2016r rozdzielność majątkową stron powstałą w wyniku zawarcia przez nich związku małżeńskiego w dniu

(...)w urzędzie stanu cywilnego w B.. W pozostałej części Sąd powództwo oddalił oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 100,- zł tytułem zwrotu kosztów procesu .

Sąd Rejonowy ustalił, że strony zawarły małżeństwo w dniu (...). Obecnie przed Sądem Okręgowym w Olsztynie zawisła sprawa o rozwód stron – toczy się pod sygnaturą VI RC 570/15. Strony posiadają z małżeństwa (...) letniego syna, nie zawierały żadnych umów majątkowych małżeńskich. W trakcie małżeństwa strony zakupiły mieszkanie, garaż oraz samochody osobowe O. (...) rok prod. 2006 i V. (...) z roku 1997.

Strony od zawarcia związku małżeńskiego mieszkały razem – powód wyprowadził się z domu i zamieszkał z rodzicami w dniu 26 marca 2015r. W kolejnym miesiącu powód złożył pozew o rozwód. W czasie gdy mieszkali razem, to powód ponosił większość opłat związanych z utrzymaniem mieszkania, opłaty za przedszkole, związane z utrzymaniem samochodu, opłaty za telefon. Zakupy żywności, przedmiotów codziennego użytku, odzieży i ubrań strony dokonywał wspólnie. Pozwana pracowała zawodowo – jej wynagrodzenie pozostawała w jej wyłącznej dyspozycji – sporadycznie dokładała się do wydatków związanych np. z dodatkowymi zajęciami syna. W tym czasie strony miały wspólne rachunki bankowe. Powód pod koniec 2014r założył własny rachunek bankowy, do którego żona nie miała dostępu. Jego renta od tej pory wpływała na jego rachunek bankowy. Powód nadal regulował wszystkie opłaty związane z utrzymaniem wspólnego mieszkania.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy ustalił, że powód w latach 2004-2011 pracował jako żołnierz zawodowy, a od 2011r jest rencistą II grupy ustalonej na czas do lipca 2017r. Od 2012r prowadził działalność gospodarczą – usługi transportowe, jeździł również taksówką. Powód zawiesił swoją działalność w styczniu 2016r po tym jak na początku tego miesiąca miał poważny wypadek samochodowy. Pozwana pracowała zawodowo na początku małżeństwa, potem pobierała zasiłek macierzyński . Odkąd syn stron zaczął chodzić do przedszkola ponownie podjęła zatrudnienie.

Od 26 marca 2015r powód co miesiąc przelewał na rachunek żony po 500,- zł z przeznaczeniem na utrzymanie syna i mieszkania. Obecnie nadal opłaca telefon żony, telewizję kablową oraz Internet (łącznie 99,- zł). W tym czasie koszty utrzymania mieszkania wynosiły 460,- zł.

W czasie małżeństwa strony wspólnie podejmowały ważniejsze decyzje dotyczące ich mienia. Strony wspólnie gospodarowały pieniędzmi i zarządzały majątkiem wspólnym. Przed wyprowadzeniem się męża pozwana podjęła ze wspólnych kont łącznie 10.000,-zł, o czym go poinformowała.

W toku jest sprawa o rozwód stron z powództwa powoda, który domagał się rozwiązania małżeństwa bez orzekania o winie. Obecnie obie strony domagają się orzeczenia winy drugiego małżonka. W trakcie procesu rozwodowego Sąd zabezpieczył od powoda na rzecz pozwanej kwotę po 800,-zł tytułem zaspokajania potrzeb rodziny. Wówczas powód zaprzestał przelewania żonie po 500,- zł miesięcznie. W maju 2015r pozwana wymieniła zamki w wspólnym mieszkaniu, a w marcu 2016r przekazała mu nowe klucze do mieszkania.

Sąd ustalił także, że powód ma trudności z rozpoczęciem działalności gospodarczej, chce sprzedać auto, zaciągnąć kredyt i według niego nie może porozumieć się w tych sprawach z żoną. W ciągu ostatniego roku prowadzona przez niego działalność gospodarcza przynosiła mu zysk rzędu 1000,- zł miesięcznie. Strony nadal wspólnie korzystają z wspólnego garażu.

Powód ma założoną niebieską kartę. Pozwana przeszła załamanie nerwowe, korzystała z pomocy psychologa.

Powód utrzymuje kontakty z synem – strony porozumiały się w tej kwestii – często zabiera syna do swoich rodziców, u których obecnie mieszka.

Od czasu, gdy strony zamieszkały oddzielnie żadne z nich nie zaciągnęło żadnych kredytów, ani innych zobowiązań finansowych. Pozwana deklaruje wolę porozumienia z mężem w kwestii sprzedaży i złomowania wspólnego auta.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie prawie w całości.

Przywołując treść art. 52 § 1 kro Sąd Rejonowy wskazał, że zachodzą wymienione w nim przesłanki uzasadniające ustanowienie przez Sąd rozdzielnosci majątkowej stron. Sąd podkreślił, że strony są skonfliktowane, a ich relacje małżeńskie szczególnie od czasu zawiśnięcia sprawy o rozwód są zaburzone tj. od kwietnia 2015r. W ocenie Sądu taka sytuacja skutkuje tym, że strony nie są w stanie współdziałać przy zarządzie ich majątkiem wspólnym po prawie rocznej separacji faktycznej. Strony od prawie roku prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe. Od tego czasu to pozwana ponosi koszty utrzymania wspólnego mieszkania, a pozwany uczestniczy w kosztach utrzymania rodziny w wysokości ustalonej przez Sąd w sprawie o rozwód.

W dalszym rzędzie Sąd wskazał na szereg okoliczności dowodzących nieporozumień pomiędzy stronami w sprawach dotyczących ich mienia. Sąd podkreślił fakt założenia przez powoda oddzielnego konta, na które wpływała jego renta, oraz postawę pozwanej, która podjęła z wspólnych rachunków bankowych 10.000,- zł. Sąd podniósł również trudności zgłaszane przez powoda, który planuje powrócić do aktywności zawodowej i w tym celu potrzebuje środków finansowych z kredytu. Wszystkie te fakty zdaniem Sądu Rejonowego dowodzą, że istnieją ważne powody uzasadniające ustanowienie rozdzielnosci majątkowej stron. W ocenie Sądu rozdzielnosc ta powinna być orzeczona z datą wniesienia przedmiotowego pozwu.

W przekonaniu Sądu Rejonowego brak było za to podstaw do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej stron z datą wsteczną, tak jak domagał się tego powód. Sąd podkreślił, że sama separacja faktyczna nie może być uznana za ważny powód w rozumieniu art. 52 § 2 kro, w sytuacji, gdy nie utrudniało to współdziałania stron w zarządzaniu ich majątkiem. Sąd podniósł, że od wyprowadzenia się powoda żadna ze stron nie zaciągała zobowiązań finansowych, ani nie dokonało rozporządzeń wspólnym majątkiem, zaś okres ich faktycznej separacji do czasu wytoczenia przedmiotowego powództwa nie trwał długo. Powód nie zdołał również wykazać, aby pozwana trwonila wspólny majątek, nie angażowała się w sprawy rodziny. Tym samym ustanawiając rozdzielnosc majątkową stron z datą wniesienia pozwu Sąd oddalił powództwo w zakresie w jakim powód domagał się ustanowienia rozdzielnosci z datą wsteczną – od 26 marca 2015r.

Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd powołał się na zasadę wyrażoną w art.100 k.p.c. Biorąc pod uwagę w jakim stopniu każda ze stron wygrała sprawę Sąd uznał za zasadne obciążenie pozwanej obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów procesu w wysokości 100,-zł, co stanowi połowę opłaty od pozwu.

(k. 20; 28-31)

Od powyższego wyroku apelację wniosła pozwana zaskarżając go w pkt. I i III

Wyrokowi Sądu I instancji zarzuciła:

- a) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 52 § 1 kro poprzez uznanie, że istnieją ważne powody uzasadniające ustanowienie rozdzielnosci majątkowej
- b) naruszenie prawa procesowego tj. art. 217 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez błędne wnioskowanie z zebranego w sprawie materiału dowodowego z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów polegające na uznaniu, że istnieją „ważne” powody uzasadniające ustanowienie rozdzielnosci majątkowej pomiędzy stronami

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę wyroku Sądu Rejonowego poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych; ewentualnie domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania z orzeczeniem o kosztach procesu za obie instancje.

W uzasadnieniu – niezależnie od trafności rozstrzygnięcia merytorycznego – kwestionowała prawidłowość orzeczenia o kosztach procesu, podnosząc, że skoro wygrała sprawę w połowie to po rozliczeniu kosztów Sąd powinien zasądzić na jej rzecz od powoda kwotę 260,- zł.

(k. 37 - 40)

Odpowiadając na apelację pozwanej powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od na swoją rzecz od powoda kosztów postępowania za instancję odwoławczą według norm przepisanych.

(k. 56 - 59)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Podniesione przez pozwaną w apelacji zarzuty nie są trafne. Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela i przyjmuje za własną dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę zebranego materiału dowodowego, poczynione na tej podstawie prawidłowe ustalenia faktyczne oraz wyciągnięte wnioski. Sąd Okręgowy nie dopatrył się również w przeprowadzonym postępowaniu uchybień procesowych, w szczególności w zakresie sposobu przeprowadzenia postępowania dowodowego, a które to uchybienia mogłyby wypaczyć wynik postępowania.

W szczególności Sąd Rejonowy trafnie wskazał okoliczności, które stanowią jego zdaniem ważne powody wskazujące na zasadność ustanowienia pomiędzy stronami ustroju rozdzielności majątkowej. Utrzymująca się od ponad roku faktyczna separacja stron, prowadzenie przez strony oddzielnych gospodarstw domowych, posiadanie oddzielnych rachunków bankowych, dysponowanie własnymi dochodami, zawisła od ponad roku sprawa o rozwód, a przede wszystkim narastających konflikt stron, którego dowodem jest założenie powodowi niebieskiej karty przez policję – to fakty, które uniemożliwiają stronom zgodne wspólne zarządzanie majątkiem wspólnym. Strony są wobec siebie nieufne, niechętne, a ich stanowiska prezentowane w sprawie o rozwód, gdzie każda ze stron domaga się ustalenia winy drugiego małżonka w rozpadzie ich związku jednoznacznie dowodzą, że łączące ich niegdyś więzi, w tym ekonomiczne wygasły. Utrzymywanie dalej ustroju wspólności majątkowej nie chroni interesów ekonomicznych tworzonej przez nich niegdyś rodziny, a może blokować ich samodzielne inicjatywy i prowadzić do dalszego narastania konfliktu.

Sąd Rejonowy słusznie dostrzegł również jako ważny powód przemawiający za ustanowieniem rozdzielności majątkowej stron plany powoda, który pragnie ponownie otworzyć działalność gospodarczą, a nie mając po temu środków planuje zaciągnąć na ten cel kredyt. Stopień skonfliktowania stron uniemożliwia porozumienie w tej kwestii.

W konsekwencji stwierdzić należy, iż wbrew twierdzeniom skarżącej Sad Rejonowy prawidłowo ocenił stan obecnych relacji stron uznając, że uniemożliwiają one współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym. Pomędzy stronami utrwalił się stan, w którym każde z nich samodzielnie prowadzi swoje sprawy majątkowe, a to są ważne powody w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. uzasadniające zniesienie łączącego ich ustroju wspólności ustawowej małżeńskiej.

Sąd Okręgowy w pełni podziela również argumentację Sądu I instancji jaką przedstawił on na oddalenie żądania powoda ustanowienia rozdzielności majątkowej stron z datą wsteczną – od 26 marca 2015r. Sąd Rejonowy trafnie wskazał, że nie zachodzą żadne wyjątkowe wypadki uzasadniające takie rozstrzygnięcie. W szczególności strony nie dokonywały od w/w daty rozporządzeń majątkiem wspólnym, nie zaciągały żadnych zobowiązań – zarówno wspólnie jak i samodzielnie.

Na koniec wskazać należy, iż Sąd Rejonowy trafnie rozstrzygnął również o kosztach procesu powołując się na regułę wyrażoną w art. 100 k.p.c. Sąd słusznie stosunkowo rozdzielił koszty procesu zasądzając na rzecz powoda połowę uiszczoną przez niego opłaty sądowej od pozwu. Należy podkreślić, iż pomimo tego, że Sąd oddalił częściowo roszczenia powoda w zakresie ustanowienia rozdzielności majątkowej z datą wsteczną, to zdecydowanym wygranym sprawy jest powód. Pozwana domagała się oddalenia powództwa w całości, a zatem nie można przyjąć za skarżącą,

że wygrała ona sprawę w połowie, co powinno skutkować rozdzielenie kosztów procesu w sposób w końcowej części uzasadnienia apelacji.

W konsekwencji na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanej uznając ją za niezasadną.